

Міністерство освіти і науки України  
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України  
Національний університет  
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

# Тези

**72-ої наукової конференції професорів,  
викладачів, наукових працівників,  
аспірантів та студентів університету,  
присвяченої 90-річчю  
Національного університету  
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

**Том 2**

**21 квітня – 15 травня 2020 р.**

Полтава 2020

*М.О. Белкіна, студентка групи 201 ЕФ,  
О.М. Бондаревська, к.е.н., ст. викладач,  
О.М. Дахно, ст. викладач  
Національний університет  
«Полтавська політехніка імені Ю. Кондратюка»*

## **ГРОШОВО-КРЕДИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ**

Ринкові перетворення економіки України передбачають використання економічних методів її регулювання, а отже, й використання різноманітних фінансово-кредитних важелів. Саме це визначає надзвичайно важливу роль банків у створенні ринкової економіки та формування ефективного механізму грошово-кредитного регулювання.

Грошово-кредитне регулювання – це сукупність форм, методів і важелів державного впливу на грошово-кредитну сферу. Основними напрями грошово-кредитного регулювання є регулювання банківської ліквідності, обсягу кредитних операцій та управління державним боргом, грошової емісії, ризику й ліквідності. Здійснюється за допомогою різних форм, методів і важелів.

Грошово-кредитне регулювання є невід’ємною складовою теорії і практики будь-якої країни та економічної політики загалом. Ускладнення економічних процесів, зміцнення взаємозв’язку товарних і грошових ринків, інтеграційні процеси – все це активізує увагу до формування теоретичних засад і розробки конкретних важелів впливу на грошово-кредитні відносини з врахуванням стану економіки. Беззаперечно, вагомою є роль грошово-кредитного регулювання економіки в умовах кризових явищ, а також не послаблюється вона й на етапах економічного підйому. З огляду на це вивчення теоретичних основ грошово-кредитного регулювання економіки залишається актуальним та необхідним.

Однак проведені наукові дослідження не вирішують у повній мірі всіх проблем грошово-кредитного регулювання і тому потребують подальших теоретичних досліджень.

Грошово-кредитне регулювання є одним з інструментів державної макроекономічної політики. Воно здійснюється шляхом розробки і реалізації грошово-кредитної політики центрального банку.

До об’єктів грошово-кредитного регулювання відносять: пропозицію грошей; процентну ставку; валютний курс; швидкість грошового обігу; рівень інфляції.

Правовою основою грошово-кредитного регулювання в Україні є Конституція України, Закони України «Про банки і банківську діяльність» та «Про Національний банк України», інші нормативно-правові акти.

Відповідно до Бюджетного кодексу (ст. 33) Національний банк як

орган грошово-кредитного регулювання є учасником бюджетного процесу.

Грошово-кредитне регулювання, здійснюване Національним банком, спрямоване на створення передумов для сталого економічного зростання, підтримання високого рівня зайнятості населення та забезпечення стабільності грошової одиниці. Досягнення цих цілей гарантує збереження сприятливих макроекономічних умов розвитку держави, є одним із найважливіших чинників, які дозволяють забезпечити бездефіцитне виконання бюджету.

Головним завданням грошово-кредитного регулювання є підтримка стабільності гривні, макроекономічної збалансованості та створення передумов відновлення стійкого економічного зростання, вирішення поточних і довгострокових соціально-економічних завдань. [1, с.42-43]

У сучасних умовах для проведення грошово-кредитного регулювання, НБУ використовує певний інструментарій, зокрема:

- визначення норм обов'язкових резервів;
- операції на відкритому ринку;
- відсоткову політику;
- рефінансування комерційних банків;
- підтримання курсу національної валюти;
- регулювання імпорту та експорту капіталу. [3]

Загалом, головною метою грошово-кредитного регулювання України в сучасних умовах та в середньостроковій перспективі є забезпечення цінової та фінансової стабільності задля забезпечення передумов сталого економічного розвитку, адже низький рівень інфляції піде на користь всім учасникам економічного процесу (держави, населення, підприємства).

Шляхом вирішення проблем міг би стати ефективний процес інфляційного таргетування, але у реальності в Україні він підміняється простим моніторингом за розвитком інфляції. Одна з головних задач це забезпечення ефективного використання Національним банком України раніше перелічених інструментів. Тому можна зробити висновок, що грошово-кредитне регулювання в нашій державі може бути справді дієвим та результативним тільки при наявності динамічного розвитку багатьох факторів, у тому числі: нормальному функціонуванні фондового ринку, врівноваженій економічній політиці держави, стабільному механізму валютного регулювання та інших.

#### *Література*

1. Гелухова Н. М., Пелех А.І. Сучасні тенденції розвитку грошово-кредитної політики України. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. С. 41–44.
2. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України : моногр. / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 530 с.
3. Коваленко В. В., Черкашина К. Ф. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навч.- метод. посіб. ДВНЗ “УАБС НБУ”. Суми, 2010. 138 с. URL: